

কবিতাৰ সপক্ষে

[A Defense of Poetryৰ অসমীয়া অনুবাদ]

Issue: Vol. V, No. 3, November-January, 2026-27

পাৰ্ছ বীচ্ছ য়েলী

অনু.: বিবেকানন্দ চৌধুৰী

এজন কবি, যিদৰে তেওঁ আনৰ বাবে উচ্চতম প্ৰজ্ঞা, আনন্দ, গুণ আৰু গৌৰৱৰ লেখক, তেনেকৈয়ে তেওঁ ব্যক্তিগতভাৱে মানুহৰ ভিতৰত আটাইতকৈ সুখী, শ্ৰেষ্ঠ, জ্ঞানী আৰু বিখ্যাত হোৱা উচিত। তেওঁৰ গৌৰৱৰ কথা ক'বলৈ গ'লে, মানৱ জীৱনৰ আন কোনো প্ৰতিষ্ঠাপকৰ খ্যাতি কবিৰ খ্যাতিৰ সৈতে তুলনাযোগ্য নেকি সেই কথা ঘোষণা কৰিবলৈ সময়ক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হওক। এইটোও সমানেই বিতৰ্কৰ উদ্ভূত তেওঁ যি আটাইতকৈ জ্ঞানী, আটাইতকৈ সুখী আৰু শ্ৰেষ্ঠ, যিহেতু তেওঁ এজন কবি: শ্ৰেষ্ঠ কবিসকল আটাইতকৈ নিৰ্মল গুণৰ, আটাইতকৈ নিখুঁত বিচক্ষণতাৰ মানুহ হিচাপে পৰিগণিত হৈ আহিছে আৰু যিদি আমি তেওঁলোকৰ জীৱনলৈ ভুমুকিয়াই চাওঁ, তেন্তে তেওঁলোক হ'ল আটাইতকৈ সৌভাগ্যৱান ব্যক্তি: আৰু ব্যতিক্ৰমবোৰ, যিদৰে তেওঁলোকে এতিয়াও উচ্চতম কিন্তু অলপ হ'লেও তল খাপৰ কাব্য ক্ষমতাৰ অধিকাৰীসকলক গণ্য কৰে সেইখিনিক নীতি-নিয়ম ধ্বংস কৰাৰ পৰিৱৰ্তে আৱদ্ধ কৰি ৰখাৰ কথা বিবেচনা কৰা দেখা পোৱা পাব। আহক আমি এক মুহূৰ্তৰ বাবে জনপ্ৰিয় উশাহৰ মধ্যস্থতাৰ পৰ্যায়লৈ নামি যাওঁ, আৰু অভিযুক্ত, সাক্ষী, বিচাৰক আৰু ঘাতকৰ অসঙ্গতিপূৰ্ণ চৰিত্ৰবোৰ নিজৰ ব্যক্তিত্বত দখল কৰি একত্ৰিত কৰি লওঁ আহক, বিচাৰ, সাক্ষ্য বা ৰূপ অবিহনে

সিদ্ধান্ত লওঁ আহক যে প্ৰসকল “তাত বহি আছে প্ৰতি আমি উৰিবলৈ সাহস নকৰোঁ,” তেওঁলোকৰ কিছুমান উদ্দেশ্য নিন্দনীয়। ধৰি লওক যে হোমাৰ এজন মদ্যপায়ী, ভাৰ্জিল এজন চাতুকাৰ, হোৰাছ কাপুৰুষ, টাছ’ পাগল, লৰ্ড বেকন কুশলী বিনিয়োগকাৰী, ৰাফেল লম্পট আৰু স্পেন্সাৰ হ’ল উচ্চ পৰ্যায়ৰ খ্যাতি সম্পন্ন কবি। জীৱিত কবিৰ উদ্ধৃতি দিয়াটো আমাৰ বিষয়ৰ এই বিভাজনৰ সৈতে অসঙ্গতিপূৰ্ণ, কিন্তু বৰ্তমান উল্লেখ কৰা মহান নামবোৰৰ সৈতে পৰৱৰ্তী প্ৰতিলিপি ঐশ্বৰ্য্য ন্যায় কৰিছে। তেওঁলোকৰ ভুলবোৰ প্ৰাচীৰ কৰি চোৱা হৈছে বৈ প্ৰাচীৰ ধূলি হিচাপে গণ্য কৰা হৈছে; যদি তেওঁলোকৰ পাপবোৰ “ৰঙা ৰঙৰ দৰে আছিল, তেন্তে এতিয়া সেয়া তুষাৰকণাৰ দৰে শুভ্ৰ”; সেইবোৰক মধ্যস্থতাকাৰী আৰু সময় নামৰ মুক্তিদাতাৰ তেজত পথালি লোৱা হৈছে। কবিতা আৰু কবিৰ বিৰুদ্ধে সমসাময়িক নিন্দাবোৰত বাস্তৱ বা কাল্পনিক অপৰাধৰ অভিযোগবোৰ কিমান হাস্যকৰ বিশৃংখলতাৰ মাজত বিভ্ৰান্ত হৈছে, সেইটো লক্ষ্য কৰক; বিবেচনা কৰক যে দেখাত প্ৰিয়মান কম; বা প্ৰিমে দেখা পায়; তোমালোকৰ নিজৰ উদ্দেশ্যলৈ চোৱা আৰু উপৰুৱা মন্তব্য নিদিবা, প্ৰতি তোমালোকৰ ক্ষেত্ৰতো একেটা কথাই নহয়।

আগতে কৈ অহাৰ দৰে কবিতা সাধাৰণ ক্ষুতিৰ পৰা এই দিশত পৃথক যে ই মনৰ সক্ৰিয় শক্তিৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ অধীন নহয়, আৰু ইয়াৰ জন্ম আৰু পুনৰাবৃত্তিৰ চেতনা বা ইচ্ছাৰ সৈতে কোনো প্ৰয়োজনীয় সম্পৰ্ক নাই। এইবোৰেই সকলো মানসিক কাৰণৰ প্ৰয়োজনীয় অৱস্থা বুলি নিৰ্ণয় কৰাটো অত্যাধিক হ’ব যে ক্ষেত্ৰত সেইবোৰৰ উল্লেখ নকৰাকৈ মানসিক প্ৰভাৱ অনুভৱ কৰা সম্ভৱ নহয়। কাব্যিক শক্তিৰ সঘনাই কৰা পুনৰাবৃত্তি ই মনত নিজৰ স্বভাৱৰ সৈতে আৰু আন মনৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ সৈতে সম্পৰ্কিত শৃংখলা আৰু সমন্বয়ৰ অভ্যাসৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে বুলি ধৰি লোৱাটো স্পষ্ট। কিন্তু প্ৰেৰণাৰ ব্যৱধানত, আৰু সেইবোৰ হয়তো স্থায়ী নহৈ সঘনাই হ’ব পাৰে, এজন কবি মানুহ হৈ পৰে, আৰু আনৰ অভ্যাসত প্ৰিমে প্ৰভাৱৰ অধীনত জীয়াই থাকে, সেইবোৰৰ হঠাৎ প্ৰৱাহৰ প্ৰতি পৰিত্যক্ত হৈ পৰে। কিন্তু প্ৰিমে তেওঁ আন ব্যক্তিকৈ অধিক সূক্ষ্মভাৱে সংগঠিত, আৰু তেওঁলোকৰ বাবে অগ্ৰত মাত্ৰাত নিজৰ আৰু আনৰ দুখ আৰু আনন্দৰ প্ৰতি সংবেদনশীল, সেয়েহে তেওঁ এজনক এৰাই চলি এই পাৰ্থক্যৰ সমানুপাতিক উত্তেজনাৰে আনজনক অনুসৰণ কৰিব। আৰু তেওঁ নিজকে অপমানজনকভাৱে ঘৃণীয় কৰি তোলে, যেতিয়া তেওঁ এই সাৰ্বজনীন অনুসন্ধান আৰু পলায়নৰ বস্তুবোৰে ইজনে সিজনৰ কাপোৰ পিন্ধি কেনে পৰিস্থিতিত নিজকে সাজি লৈছে, সেই পৰিস্থিতি নিৰীক্ষণ কৰাত অৱহেলা কৰে।

কিন্তু এই ভুলত কিবা বেয়া কথা হৈছে বুলিয়েই ক’ব নোৱাৰি, আৰু এইদৰে নিষ্ঠুৰতা, ঈৰ্ষা, প্ৰতিশোধ, লোভ আৰু বিশুদ্ধভাৱে বেয়া আৱেগবোৰে কবিৰ জীৱনৰ ওপৰত জনপ্ৰিয় আৰোপৰ কোনো অংশ কেতিয়াও গঠন কৰা নাই।

এই মন্তব্যবোৰ মোৰ মনত প্ৰথমত পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল, সেই ক্ৰমত, বিষয়টোৰ ওপৰত নিজেই বিবেচনা কৰি, বিতৰ্কিত উত্তৰৰ আনুষ্ঠানিকতা পৰিৱেশ কৰাটোৱেই সত্যৰ কাৰণৰ বাবে আটাইতকৈ অনুকূল বুলি ভাবিছোঁ, কিন্তু যদি ইয়াত থকা মতামতটো ন্যায়পৰায়ণ হয়, তেন্তে ইয়াত অন্ততঃ বিষয়টোৰ প্ৰথম বিভাজনৰ ক্ষেত্ৰত কবিতাৰ বিৰুদ্ধে ক্ষুতিবাদীসকলৰ খণ্ডন জড়িত হোৱা দেখা পাব। কিছুমান বিশেষ পদ্য ৰচয়িতাৰ সৈতে কাজিয়া কৰা কিছুমান বিদ্বান আৰু বুদ্ধিমান লেখকৰ পিতৃ কিহৰ দ্বাৰা লৰচৰ কৰিব লাগিছিল, সেই কথা মই সহজেই অনুমান কৰিব পাৰোঁ; মই নিজকে স্বীকাৰ কৰোঁ, তেওঁলোকৰ দৰেই, সেই সময়ৰ হৰহৰাই ক’ড্ৰিৰ গৱেষণাপত্ৰবোৰৰ দ্বাৰা স্তম্ভিত হ’বলৈ

অনিচ্ছুক। বেভিয়াছ আৰু মেভিয়াছ নিঃসন্দেহে আগৰ দৰেই অসহ্যকৰ ব্যক্তি। কিন্তু বিব্রান্ত কৰাতকৈ পৃথক কৰাটো এজন দাৰ্শনিক সমালোচকৰ কাম।

এই মন্তব্যবোৰৰ প্ৰথম খণ্ডটো কবিতাৰ সৈতে ইয়াৰ উপাদান আৰু নীতিৰ সম্পৰ্ক আছে; আৰু দেখুওৱা হৈছে, লগতে তেওঁলোকক নিৰ্ধাৰিত সংকীৰ্ণ সীমাই অনুমতি দিব পাৰে কবিতা বুলি কোৱা বস্তুটোক, নিষিদ্ধ অৰ্থত, আন সকলো ধৰণৰ শৃংখলা আৰু সৌন্দৰ্যৰ সৈতে এক উমৈহতীয়া উৎস আছে, যাৰ মতে মানৱ জীৱনৰ সামগ্ৰীসমূহ সজ্জিত হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে, আৰু যিটো সাৰ্বজনীন অৰ্থত কবিতা।

দ্বিতীয় খণ্ডৰ উদ্দেশ্য হ'ব কবিতাৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থাত এই নীতিসমূহৰ প্ৰয়োগ, আৰু আচাৰ-ব্যৱহাৰ আৰু মতামতৰ আধুনিক ৰূপসমূহক আদৰ্শগতভাৱে পৰিণত কৰাৰ প্ৰচেষ্টাৰ প্ৰতিৰক্ষা, আৰু কল্পনাপ্ৰসূত আৰু সৃষ্টিশীল ক্ষমতাৰ অধীনত হ'বলৈ বাধ্য কৰা। ইংলেণ্ডৰ সাহিত্যৰ বাবে, যাৰ এক শক্তিশালী বিকাশ কেতিয়াও জাতীয় ইচ্ছাৰ মহান আৰু মুক্ত বিকাশৰ পূৰ্বে বা লগত আহিছে, নতুন জন্মৰ পৰাই যেন উদ্ভৱ হৈছে। সমসাময়িক যোগ্যতাক তুচ্ছগণ্য কৰা কম চিন্তাৰ ঈৰ্ষাৰ মাজতো আমাৰ নিজৰ যুগটো বৌদ্ধিক কৃতিত্বৰ এক স্মৰণীয় যুগ হ'ব, আৰু আমি এনে দাৰ্শনিক আৰু কবিৰ মাজত বাস কৰোঁ যিয়ে নাগৰিক আৰু ধৰ্মীয় স্বাধীনতাৰ বাবে শেষৰ জাতীয় সংগ্ৰামৰ পিছত আবিৰ্ভাৱ হোৱা যিকোনো দাৰ্শনিক আৰু কবিৰ মাজত তুলনাৰ বাহিৰত। মতামত বা প্ৰতিষ্ঠানৰ এক উপকাৰী পৰিৱৰ্তন কাম কৰিবলৈ এজন মহান জনগোষ্ঠীৰ জাগৰণৰ আটাইতকৈ অব্যৰ্থ প্ৰচাৰক, সংগী আৰু অনুগামী হ'ল কবিতা। এনে সময়ত মানুহ আৰু প্ৰকৃতিক সন্মান জনাই তীব্ৰ আৰু আবেগিক ধাৰণাসমূহৰ যোগাযোগ আৰু গ্ৰহণৰ শক্তিৰ সঞ্চয় হয়। এই ক্ষমতা যিজন ব্যক্তিৰ মাজত থাকে, তেওঁৰ স্বভাৱৰ বহু অংশৰ ক্ষেত্ৰত, প্ৰায়ে তেওঁলোকৰ সেই মংগলৰ মনোভাৱৰ সৈতে স্পষ্ট মিল নাথাকিবও পাৰে, যাৰ মন্ত্ৰী তেওঁলোক। কিন্তু তেওঁলোকে অস্বীকাৰ আৰু শপত থাই থকাৰ সময়তো তেওঁলোকে সেই শক্তিৰ সেৱা কৰিবলৈ বাধ্য হয়, যি শক্তি তেওঁলোকৰ নিজৰ আত্মাৰ সিংহাসনত বহি আছে। তেওঁলোকৰ কথাৰ ভিতৰত জ্বলি থকা বৈদ্যুতিক জীৱনত স্তম্ভিত নোহোৱাকৈ বৰ্তমানৰ আটাইতকৈ প্ৰখ্যাত লেখকসকলৰ ৰচনা পঢ়াটো অসম্ভৱ। তেওঁলোকে মানুহৰ স্বভাৱৰ পৰিধি জুখিব আৰু ব্যাপক আৰু সৰ্বভেদকাৰী মনোভাৱেৰে শব্দ কৰে আৰু ইয়াৰ প্ৰকাশত তেওঁলোকে নিজেই হয়তো আটাইতকৈ আন্তৰিকতাৰে আচৰিত হয়; কিয়নো ই তেওঁলোকৰ আত্মা যুগৰ আত্মাতকৈ কম। কবিসকল হৈছে এক অনাদৃত প্ৰেৰণাৰ হাইৰ'ফেণ্ট; ভৱিষ্যতে বৰ্তমানৰ ওপৰত পেলোৱা বিশাল ছাঁবোৰৰ দাপোণ; যিবোৰ শব্দই তেওঁলোকে বুজি নোপোৱাবোৰ প্ৰকাশ কৰে; যুদ্ধত গান গোৱা শিঙাবোৰ, আৰু সেইবোৰে যি প্ৰেৰণা দিয়ে তাক অনুভৱ নকৰে; যি প্ৰভাৱ লৰচৰ কৰা নহয়, কিন্তু গতি কৰে। কবিসকল হৈছে বিশ্বৰ অস্বীকৃত বিধায়ক। (সমাপ্ত)